

Asia: VN/28631/2021

Lausuntopyyntö työryhmän loppumietinnöstä yrityksen saneerauksesta annetun lain kehittämiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yleistä

Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus pitää työryhmän loppumietinnössä ehdotettua kannatettavana. Saneerausmenettelyä on syytä tehostaa ja sujuvoittaa sekä saneerausmenettelyn väärinkäyttöä ehkäistä. Käräjäoikeus ei lähde toistamaan kannattamiaan ehdotuksia, mutta esittää muutoin seuraavat huomiot koskien saneerausmenettelyn kestoa käräjäoikeudessa, selvittäjän velvollisuutta hakea sovinnollista ratkaisua sekä yrityssaneerauslain muita muutostarpeita.

Saneerausmenettelyn kesto käräjäoikeudessa

Saneerausohjelman vahvistamiseen päättyvän saneerausmenettelyn kesto käräjäoikeudessa on useassa tapauksessa yli vuoden. Aloitetujen saneerausmenettelyiden kesto on muutoinkin pitkä. Selvittäjät eivät pääsääntöisesti pysty laatimaan saneerausohjelmaehdotusta laissa säädetyssä lähtökohtaisessa enimmäisajassa (4 kuukaudessa), vaan pyytävät määräajan pidennystä usein. Pyyntö perustuvat esimerkiksi siihen, että asiassa halutaan yhä seurata velallisen taloudellisen tilanteen kehittymistä tai että asiassa teetetään erilaisia selvityksiä. On huomattava, että jokainen pidennyspyyntö edellyttää tuomioistuimelta erillistä ratkaisua.

Työryhmän mietinnössä esitetään myös YSL 36 §:n muuttamista siten, että takaisinsaantivaatimusten kanneaika pidennetään vuoteen. Tältä osin käräjäoikeus kiinnittää huomiota siihen, että saneerausohjemaan on YSL 41 §:n 6 kohdan mukaan sisällettävä selvitys muun muassa takaisinsaantiperusteisiin liittyvistä toimenpiteistä, havainnoista tai epäilyistä. Voi olla, että

kanneajan pidentäminen tosiasiaa johtaa myös enenevässä määrin ohjelmaehdotusten määräajan pidentämistä koskeviin pyyntöihin, jolloin kokonaiskäsittelyajat kasvavat entisestään.

Työryhmän esityksessä mainituilla tuomioistuinten toimintaan liittyvillä muutosesityksillä voidaan arvioida olevan hyvin vähäinen merkitys saneerausmenettelyjen kestoihin. Saneerausmenettelyjen kestoajat eivät tule luultavimmin lyhenemään, jos saneerausohjelmaehdotusten laatimisen määräaikoihin ei puututa.

Voimassa olevan YSL 40 §:n 1 momentin mukaan selvittäjän on laadittava ehdotus saneerausohjelmaksi ja toimitettava se tuomioistuimelle tämän asettamassa määräajassa, joka ei ilman erityistä syytä saa olla pitempi kuin neljä kuukautta. Hallituksen esityksen (HE 182/1992 vp) mukaan erityinen syy voisi olla ennen muuta se, että kysymyksessä on niin suuri tai muusta syystä vaikeasti selvitettävä saneerauskohde, että neljän kuukauden valmistelu-aika ei olisi riittävä. Perustellusta syytä tuomioistuin voisi myöntää pidennyksen alun perin asetettuun määräaikaan.

Määräajan pidennyksiä koskeviin pyyntöihin on useasti liitetty merkittävimpien velkojien suostumus pidennyspyynnöille. Mikäli aloitettujen saneerausmenettelyjen kokonaiskestoon haluttaisiin merkittäväällä tavalla vaikuttaa, tulisi huomiota kiinnittää ennen kaikkea siihen, tulisiko saneerausohjelman laatimisen määräajan pidentämisen edellytyksiä tiukentaa entisestään, ainakin jos pidentämiselle ei ole erityisen painavia syitä. Toisaalta, jos velkojat antavat pidennykselle suostumuksensa, ei tuomioistuimella ole perusteita olla sitä myöntämättä.

Selvittäjän velvollisuudesta hakea sovinnollista ratkaisua

Mietinnön mukaan YSL 71 §:ssä säädetään määräpäivistä, johon mennessä saneerausohjelmaehdotus on toimitettava tuomioistuimelle (5 kohta), johon mennessä lausumat ohjelmaehdotuksesta on toimitettava selvittäjälle (5a kohta) ja johon mennessä saatavia koskevat väitteet ilmoitetaan selvittäjälle (5b kohta). YSL 74 §:n 2 momentin mukaan tuomioistuimelle selvittäjän on ennen ohjelmaehdotuksen käsittelyä toimitettava luettelo, josta ilmenee kunkin väitteen tekijä ja kohde. Selvittäjän on toimitettava tuomioistuimelle ennen ohjelmaehdotuksen käsittelyä myös ohjelmaehdotusta koskevat lausumat. Edelleen 76 §:n 1 momentin mukaan kun tuomioistuin on tarkastanut, että ehdotus saneerausohjelmaksi täyttää 41 ja 42 §:ssä asetetut vaatimukset, asiaan osalliset ovat saaneet tilaisuuden lausua käsityksensä ehdotuksesta ja tuomioistuin on tehnyt 47 §:n 1 momentissa tarkoitetun päätöksen epäselvien saneerausvelkojen huomioon ottamisesta, ehdotuksen laatijalle voidaan varata tilaisuus oikaista, tarkistaa tai täydentää ehdotusta määräajassa.

Käräjäoikeus toteaa, että selvittäjien oma-aloitteisuus sovinnollisten ratkaisujen hakemisessa vaihtelee. Tämä johtaa usein siihen, että selvittäjän toimitettua mahdolliset riitaiset väitteet ja lausumat, tuomioistuin on varannut selvittäjälle tilaisuuden selvittää, onko asiaan osallisten välillä

saavutettavissa yksimielisyys väitteistä tai lausumista ja toimittaa mahdollisesti oikaistu ohjelmaehdotus esim. 2-3 viikon määräajassa.

On mahdollista, että asiaan osallisten välillä on väärinymmärryksiä, joita selvittäjät osaavat oikaista. On myös velallisten etu, että saneerausohjelmaa voidaan muuttaa tarvittaessa velkojan toivomalla tavalla, jotta saneerausohjelmaehdotukselle saadaan mahdollisimman laaja kannatus ja sen vahvistamiskelpoisuus kyetään varmistamaan varhaisessa vaiheessa. Sovinnollisuuden varhainen selvittäminen myös edesauttaa asian joutuisaa käsittelyä, sillä mitä enemmän riitaisia kysymyksiä jätetään tuomioistuimen ratkaistavaksi, sitä kauemmin ratkaisun antaminen lähtökohtaisesti kestää.

Näin ollen perusteltuna voitaisiin pitää, että YSL 74 §:n 2 momenttiin tehtäisiin seuraavan kaltainen muutos:

Tuomioistuimelle selvittäjän on ennen ohjelmaehdotuksen käsittelyä toimitettava luettelo, josta ilmenee kunkin riitaiseksi jääneen väitteen tekijä ja kohde. Selvittäjän on toimitettava tuomioistuimelle ennen ohjelmaehdotuksen käsittelyä myös ohjelmaehdotusta koskevat riitaisiksi jääneet lausumat. Selvittäjän on ennen väitteiden ja lausumien toimittamista tuomioistuimelle selvitettävä, onko asiaan osallisten välillä saavutettavissa yksimielisyys saatavia ja ohjelmaehdotusta koskevista riitaisista kysymyksistä, ja mikäli on, toimitettava näiltä osin oikaistu ohjelmaehdotus.

Yrityssaneerailain muut muutostarpeet

Käräjäoikeus viittaa 2.7.2021 yrityssaneerailain muuttamisesta antamaansa lausuntoon ja katsoo, että yrityssaneerailain kokonaisuudistus on tarpeen. Käräjäoikeus katsoo, että voimassa olevan YSL:n tietyt pykälät ovat lainkäyttäjän näkökulmasta vaikeaselkoisia. Tämä koskee erityisesti saneerausohjelman vahvistamista koskevia säännöksiä. YSL 50, 53 ja 55 §:t sisältävät eri säännökset siitä, millä perusteilla saneerausohjelma on jätettävä vahvistamatta. Asian vaikeaselkaisuutta lisää se, että pykäliin ei ole selkeästi kirjoitettu, mitkä ohjelman vahvistamisen esteistä tutkitaan viran puolesta ja mitkä edellyttävät asiaan osallisen väitettä. Lakia lienee tulkittava esimerkiksi YSL 50 §:n 2 momentin kohdalla siten, että 1 kohdan este tutkitaan viran puolesta, kun taas 2 kohta edellyttää väitettä tai ainakin vastaan äänestämistä. Myös YSL 53 §:n 1 momentin 1 kohta tulee tuomioistuimessa tutkittavaksi viran puolesta, kun taas muut kohdat edellyttänevät väitettä. Lakiin toisi huomattavasti selkeyttä, jos esimerkiksi YSL 55 §:ssä säädettäisiin kattavasti, mitkä esteperusteet tuomioistuin tutkii viran puolesta riippumatta siitä, minkä pykälän nojalla ohjelman vaatimukset muilta osin täyttyvät.

Käräjäoikeus kiinnittää huomiota myös siihen, että YSL 76 §:n 2 momentissa säädetään, että tuomioistuimen saatua lopullisen ohjelmaehdotuksen sen on päätettävä, miten velkojat on jaettava ryhmiin. Toisaalta YSL 51 §:n 3 momentissa säädetään siitä, kuinka velkojat on jaettava ryhmiin. YSL 51 §:n 3 momentin sanamuoto on tuomioistuinta velvoittava ja näyttää, että tuomioistuimelle ei ole

jätetty harkintavaltaa, miten velkojia voidaan jakaa ryhmiin. Alun perin mainittu lainkohta on jättänyt velkojaryhmiin jakamisessa tuomioistuimelle harkintavaltaa, mutta ei enää lakimuutoksen 2.3.2007/247 jälkeen. Näin ollen 76 §:n 2 momenttia lienee syytä muuttaa niin, että siinä todetaan, että velkojat jaetaan ryhmiin YSL 51 §:n 3 momentissa säädetysti.

Lopuksi käräjäoikeus kiinnittää vielä huomiota uusien ns. aakkospykälien säätämiseen ja siihen, että ne vaikuttavat lain selkeyteen lainkäyttäjän kannalta negatiivisesti.

Laamanni Ilkka Lahtinen

Lahtinen Ilkka
Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus